

Rada Európy
European Treaty Series - No. 176

EURÓPSKY DOHOVOR O KRAJINE

Florenca, 20. október 2000

Preambula

Členské štáty Rady Európy, ktoré podpísali tento dohovor,

prihliadajúc na to, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu medzi jej členmi za účelom zabezpečenia a realizácie ideálov a zásad, ktoré sú ich spoločným dedičstvom, a že tento cieľ možno dosiahnuť najmä prostredníctvom dohôd v hospodárskej a sociálnej oblasti;

v záujme dosiahnutia udržateľného rozvoja, založeného na vyvážených a harmonických vzťahoch medzi sociálnymi potrebami, hospodárskou činnosťou a životným prostredím;

berúc na vedomie, že krajina zohráva významnú úlohu z hľadiska verejného záujmu v oblasti kultúry, ekológie, životného prostredia a v sociálnej oblasti a predstavuje zdroj priaznivý na hospodársku činnosť, a jej ochrana, manažment a plánovanie môžu prispievať k vytváraniu pracovných príležitostí;

vedomé si toho, že krajina podmieňuje vytváranie miestnych kultúr a je základnou súčasťou európskeho prírodného a kultúrneho dedičstva a prispieva k blahu ľudstva a upevňovaniu európskej identity;

uznávajúc, že krajina je všade dôležitou súčasťou kvality života ľudí: v mestských oblastiach a na vidieku, v narušených oblastiach rovnako ako aj v oblastiach s vysokou kvalitou, v oblastiach pozoruhodných i všedných;

berúc na vedomie, že vývoj výrobných technológií v poľnohospodárstve, lesníctve, priemysle, pri ťažbe nerastov, postupy v oblasti regionálneho rozvoja a územného plánovania, doprave, infraštruktúre, turistike a rekreácii, a že úroveň všeobecných zmien vo svetovej ekonomike v mnohých prípadoch urýchľujú zmenu krajiny;

so želaním reagovať na pranie verejnosti užívať krajinu vysokej kvality a zohrávať aktívnu úlohu pri jej rozvoji;

v presvedčení, že krajina je kľúčovým prvkom priaznivých podmienok pre život jednotlivca i spoločnosti a jej ochrana, manažment a plánovanie sú spojené s právami a povinnosťami pre každého;

s ohľadom na právne dokumenty existujúce na medzinárodnej úrovni v oblasti ochrany a manažmentu prírodného a kultúrneho dedičstva, regionálneho rozvoja a územného plánovania, miestnej samosprávy a cezhraničnej spolupráce, hlavne na Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (Bern, 19. september 1979), Dohovor o ochrane architektonického dedičstva Európy (Granada, 3. október 1985), Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva (revidovaný) (Valletta, 16. január 1992), Európsky rámcový dohovor o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami a orgánmi (Madrid, 21. máj 1980) a je ho doplňujúce protokoly, Európsku chartu miestnej samosprávy (Štrasburg, 15. október 1985), Dohovor o biologickej diverzite (Rio, 5. jún 1992), Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (Paríž, 16. november 1972) a Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti v rozhodovacom procese a o prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhus, 25. jún 1998);

uznávajúc, že kvalita a rozmanitosť európskej krajiny predstavuje spoločný zdroj, a je dôležité spolupracovať v záujme jej ochrany, manažmentu a plánovania;

so želaním ustanoviť nový nástroj zameraný výhradne na ochranu, manažment a plánovanie všetkých typov krajiny v Európe,

sa dohodli nasledovne:

KAPITOLA I – VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1 – Základné pojmy

Na účely tohto dohovoru:

- a “Krajina“ znamená časť územia, tak ako ju vnímajú ľudia, ktorej charakter je výsledkom činnosti a vzájomného pôsobenia prírodných a/alebo ľudských faktorov;
- b “Krajinná koncepcia“ znamená vyjadrenie všeobecných zásad, stratégií a metodických usmernení kompetentnými orgánmi verejnej správy, ktoré umožňujú prijatie špecifických opatrení zameraných na ochranu, manažment a plánovanie krajiny;
- c “Cieľová kvalita krajiny“ znamená pranie a požiadavky verejnosti týkajúce sa charakteristických črt krajiny v ktorej žije, formulované pre danú krajinu kompetentnými orgánmi verejnej správy;
- d “Ochrana krajiny“ znamená činnosti smerujúce k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania a/alebo ľudskej aktivity;
- e “Manažment krajiny“ znamená činnosť, ktorá má z hľadiska perspektívy udržateľného rozvoja zabezpečiť pravidelnú starostlivosť o krajinu s cieľom usmerňovať a zosúladiť zmeny, ktoré sú spôsobené sociálnymi, hospodárskymi a environmentálnymi procesmi;
- f “Krajinné plánovanie“ znamená cieľavedomé činnosti smerujúce k zvyšovaniu kvality, k obnove alebo k tvorbe krajiny.

Článok 2 – Rozsah

S výhradou ustanovení uvedených v článku 15 sa tento dohovor dotýka celého územia zmluvných strán a zahŕňa prírodné, vidiecke, mestské a prímestské oblasti, plochy pevniny, vnútrozemské vodné plochy a morské oblasti. Týka sa typov krajiny, ktoré môžu byť považované za pozoruhodné, ale aj typov krajiny všedných alebo narušených.

Článok 3 – Ciele

Cieľom tohto dohovoru je podporiť ochranu, manažment a plánovanie krajiny a organizovať európsku spoluprácu v tejto oblasti.

KAPITOLA II – NÁRODNÉ OPATRENIA

Článok 4 – Rozdelenie zodpovedností

Každá zmluvná strana realizuje tento dohovor, najmä články 5 a 6, podľa vlastného rozdelenia právomocí, v súlade so svojimi ústavnými princípmi a administratívnym usporiadaním a pri rešpektovaní princípu subsidiarity zohľadňujúc Európsku chartu miestnej samosprávy. Každá zmluvná strana bude zosúlaďovať realizáciu tohto dohovoru v súlade so svojimi vlastnými koncepciami bez toho, aby sa odchýlila od ustanovení tohto dohovoru.

Článok 5 – Všeobecné opatrenia

Každá zmluvná strana sa zaväzuje:

- a právne uznať krajinu ako základnú zložku prostredia obyvateľstva, ako vyjadrenie rozmanitosti ich spoločného kultúrneho a prírodného dedičstva a základ ich identity;

- b zaviesť a realizovať krajinne koncepcie zamerané na ochranu, manažment a plánovanie krajiny prostredníctvom prijatia špecifických opatrení uvedených v článku 6;
- c zaviesť postupy pre účasť širokej verejnosti, miestnych a regionálnych orgánov a iných strán, ktoré sú zainteresované na definovaní a realizovaní krajinných koncepcií podľa vyššie uvedeného písmena b;
- d integrovať krajinu do svojich regionálnych a územnoplánovacích koncepcií a svojich kultúrnych, environmentálnych, poľnohospodárskych, sociálnych a hospodárskych koncepcií, ako aj do ostatných koncepcií s možným priamym alebo nepriamym vplyvom na krajinu.

Článok 6 – Špecifické opatrenia

A Zvyšovanie povedomia

Každá zmluvná strana sa zaväzuje zvyšovať povedomie občianskej spoločnosti, súkromných organizácií a verejných orgánov o hodnote krajiny, jej úlohe a jej zmenách.

B Výchova a vzdelávanie

Každá zmluvná strana sa zaväzuje podporovať:

- a vzdelávanie odborníkov na vyhodnocovanie krajiny a činností v nej;
- b viacodborové vzdelávacie programy v oblasti krajinnej koncepcie, ochrany, manažmentu a plánovania krajiny určené pre odborníkov v súkromnom a verejnom sektore a v zainteresovaných združeniach;
- c školské a vysokoškolské programy, ktoré sa v rámci príslušných tematických oblastí zamerajú na hodnoty spojené s krajinou a na otázky týkajúce sa jej ochrany, manažmentu a plánovania.

C Identifikácia a hodnotenie

1 S aktívnou účasťou zainteresovaných strán v súlade s článkom 5. c, za účelom zlepšenia úrovne poznania svojich typov krajiny sa každá zmluvná strana zaväzuje:

- a
 - i vymedziť vlastné typy krajiny na celom svojom území;
 - ii analyzovať ich charakteristiky, ako aj hybné sily a tlaky, ktoré ich formujú;
 - iii zaznamenávať ich zmeny.
- b vyhodnotiť takto vymedzené typy krajiny s ohľadom na zvláštne hodnoty, ktoré sú im pripisované zainteresovanými stranami a obyvateľstvom.

2 Tieto princípy identifikácie a hodnotenia budú usmerňované výmenou skúseností a metodológií organizovanej medzi zmluvnými stranami na európskej úrovni podľa článku 8.

D Cieľová kvalita krajiny

Každá zmluvná strana sa zaväzuje po konzultácii s verejnosťou v súlade s článkom 5. c definovať cieľovú kvalitu krajiny pre identifikované a vyhodnotené typy krajiny.

E Realizácia

Na realizáciu krajinných koncepcií sa každá zmluvná strana zaväzuje zaviesť nástroje zamerané na ochranu, manažment a/alebo plánovanie krajiny.

KAPITOLA III – EURÓPSKA SPOLUPRÁCA

Článok 7 – Medzinárodné koncepcie a programy

Zmluvné strany sa zaväzujú spolupracovať pri zohľadňovaní krajinskej dimenzie v medzinárodných koncepciách a programoch a v prípade potreby odporúčať, aby úvahy týkajúce sa krajiny boli do nich zapracované.

Článok 8 – Vzájomná pomoc a výmena informácií

Zmluvné strany sa zaväzujú spolupracovať za účelom zvýšenia účinnosti opatrení prijatých podľa ďalších článkov tohto dohovoru, a to najmä:

- a vzájomne si poskytovať technickú a vedeckú pomoc v záležitostiach týkajúcich sa krajiny prostredníctvom zhromažďovania, výmeny skúseností a výsledkov výskumných projektov;
- b podporovať výmenu odborníkov v oblasti problematiky krajiny, najmä na vzdelávacie a informačné účely;
- c vymieňať si informácie o všetkých záležitostiach, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia tohto dohovoru.

Článok 9 – Cezhraničné typy krajiny

Zmluvné strany sa zaväzujú povzbudzovať cezhraničnú spoluprácu na miestnej a regionálnej úrovni a v prípade potreby vypracovať a realizovať spoločné programy zvyšovania kvality krajiny.

Článok 10 – Monitorovanie realizovania dohovoru

- 1 Existujúce kompetentné Výbory expertov ustanovené v článku 17 Štatútu Rady Európy sú Výborom ministrov Rady Európy poverené monitorovaním realizácie dohovoru.
- 2 Po každom zasadnutí Výboru expertov odovzdá generálny tajomník Rady Európy Výboru ministrov správu o vykonanej práci a o pôsobení dohovoru.
- 3 Výbory expertov navrhujú Výboru ministrov kritéria na udeľovanie Ceny za krajinu Rady Európy a pravidiel, ktoré ju upravujú.

Článok 11 – Cena za krajinu Rady Európy

- 1 Cena za krajinu Rady Európy je vyznamenaním, ktoré môže byť udelené miestnym a regionálnym orgánom a nimi zriadeným zoskupeniam, ktoré ako časť krajinskej koncepcie zmluvnej strany tohto dohovoru zaviedli takú stratégiu alebo opatrenia na ochranu, manažment a/alebo plánovanie krajiny, ktoré sa ukázali byť trvalo účinnými, a preto môžu slúžiť ako príklad pre iné územné orgány v Európe. Vyznamenanie môže byť tiež udelené mimovládny organizáciám za ich osobitne významný príspevok k ochrane, manažmentu a plánovaniu krajiny.
- 2 Návrhy na udelenie Ceny za krajinu Rady Európy predkladajú zmluvné strany Výborom expertov uvedeným v článku 10. Cezhraničné miestne a regionálne úrady a zoskupenia príslušných miestnych a regionálnych úradov môžu kandidovať za predpokladu, že predmetný typ krajiny spravujú spoločne.

- 3 Výbor ministrov na základe návrhov Výborov expertov uvedených v článku 10 definuje a zverejní kritéria na udelenie Ceny za krajinu Rady Európy, prijíma príslušné pravidlá a udeľuje cenu.
- 4 Udelenie Ceny za krajinu Rady Európy má tých, ktorí získajú cenu povzbudiť k zabezpečeniu trvalej ochrany, manažmentu a/alebo plánovania príslušných krajinných oblastí.

KAPITOLA IV – ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 12 – Vzťah k ďalším nástrojom

Ustanovenia tohto dohovoru nie sú na ujmu prísnejším ustanoveniam v oblasti ochrany, manažmentu a plánovania krajiny obsiahnutých v iných existujúcich alebo budúcich záväzných národných alebo medzinárodných nástrojoch.

Článok 13 – Podpis, ratifikácia a nadobudnutie platnosti

- 1 Tento dohovor bude otvorený na podpis členským štátom Rady Európy. Podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení budú uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.
- 2 Dohovor nadobudne platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa, keď desať členských štátov Rady Európy vyslovilo súhlas s tým, že budú viazané dohovorom v súlade s ustanoveniami odseku 1.
- 3 Vo vzťahu ku ktorémukoľvek signatárskemu štátu, ktorý neskôr prejaví súhlas s tým, že bude viazaný dohovorom, nadobudne dohovor platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa, keď boli listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení uložené.

Článok 14 – Pristúpenie

- 1 Po nadobudnutí platnosti dohovoru môže Výbor ministrov Rady Európy väčšinovým rozhodnutím podľa článku 20. d Štatútu Rady Európy a jednomyseľným rozhodnutím štátov zmluvných strán oprávnených zasadať vo Výbore ministrov vyzvať Európske spoločenstvo, a ktorýkoľvek európsky štát, ktorý nie je členom Rady Európy, aby k dohovoru pristúpil.
- 2 Pre každý pristupujúci štát alebo Európske spoločenstvo nadobudne dohovor platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa, keď boli listiny o pristúpení uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 15 – Územná pôsobnosť

- 1 Pri podpise alebo pri ukladaní listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení môže ktorýkoľvek štát alebo Európske spoločenstvo vymedziť územie, či územia, na ktoré sa bude tento dohovor vzťahovať.
- 2 Ktorákoľvek zmluvná strana môže kedykoľvek neskôr prehlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť pôsobnosť tohto dohovoru na akékoľvek iné územie upresnené v tomto prehlásení. Dohovor nadobudne pre toto územie platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí lehoty tri mesiace odo dňa, keď generálny tajomník toto prehlásenie obdržal.
- 3 Ktorékoľvek vyhlásenie podľa odseku 1 a 2 možno vo vzťahu ku ktorémukoľvek územiu uvedenému v tomto vyhlásení odvolať oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Toto odvolanie nadobudne platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí lehoty troch mesiacov po dni, keď generálny tajomník oznámenie prijal.

Článok 16 – Vypovedanie

- 1 Ktorákoľvek zmluvná strana môže dohovor kedykoľvek vypovedať formou oznámenia adresovaného generálnemu tajomníkovi Rady Európy.
- 2 Táto výpoveď nadobudne platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď generálny tajomník toto prehlásenie obdržal.

Článok 17 – Dodatky

- 1 Ktorákoľvek zmluvná strana alebo Výbory expertov podľa uvedeného článku 10 môžu navrhovať dodatky k tomuto dohovoru.
- 2 Každý návrh dodatku bude oznámený generálnemu tajomníkovi Rady Európy, ktorý ho predloží členským štátom Rady Európy, ostatným zmluvným stranám a každému európskemu nečlenskému štátu, ktorý bol v súlade s ustanovením článku 14 vyzvaný, aby k tomuto dohovoru pristúpil.
- 3 Výbory expertov podľa uvedeného článku 10 preskúmajú každý navrhovaný dodatok a predložia text prijatý trojštvrтинovou väčšinou zástupcov zmluvných strán k prijatiu Výboru ministrov. Po jeho prijatí Výborom ministrov väčšinou predpokladanou podľa článku 20.d Štatútu Rady Európy a jednomyseľne zástupcami štátov zmluvných strán oprávnených zasadať vo Výbore ministrov, bude text postúpený zmluvným stranám na prijatie.
- 4 Každý dodatok nadobudne platnosť pre zmluvné strany, ktoré ho prijali prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí lehoty tri mesiace odo dňa, keď tri členské štáty Rady Európy informovali generálneho tajomníka o jeho prijatí. Pre každú zmluvnú stranu, ktorá ho prijme neskôr, nadobudne tento dodatok platnosť prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí lehoty tri mesiace odo dňa, keď táto zmluvná strana o jeho prijatí informovala generálneho tajomníka.

Článok 18 – Oznámenia

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy, každému štátu alebo Európskemu spoločenstvu, ktorý k tomuto dohovoru pristúpili:

- a každé podpísanie;
- b uloženie každej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení;
- c každý dátum o nadobudnutí platnosti tohto dohovoru v súlade s článkami 13, 14 a 15;
- d každé vyhlásenie podľa článku 15;
- e každé vypovedanie podľa článku 16;
- f každý návrh dodatku, každý dodatok prijatý podľa článku 17 a dátum nadobudnutia jeho platnosti;
- g každý iný úkon, oznámenie, informáciu alebo výmenu informácií, ktoré sa tohto dohovoru dotýkajú.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento dohovor.

Dané vo Florencii dňa 20. októbra 2000 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obidve znenia sú rovnako autentické, v jedinom exemplári, ktorý bude uložený v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie každému členskému štátu Rady Európy a každému štátu alebo Európskemu spoločenstvu, ktoré bolo vyzvané, aby k tomuto dohovoru pristúpilo.